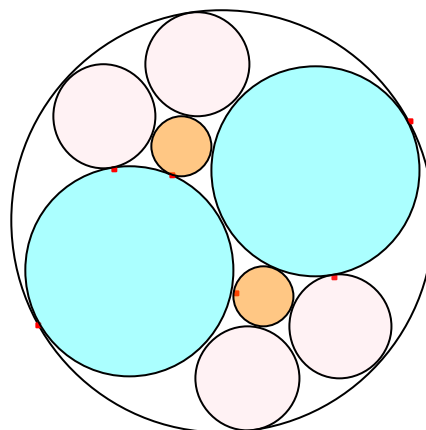

Problemes de Geometria per a l'ESO 478

4771.- La figura està formada per 9 circumferències.
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del cercle exterior.

Solució:

Siga $\overline{OA} = 1$

$$\overline{PA} = \frac{1}{2}$$

Siga $\overline{QT} = \overline{OJ} = r$

$$\overline{PQ} = \frac{1}{2} + r, \overline{PJ} = \frac{1}{2} - r, \overline{OQ} = 1 - r$$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles rectangles

$\triangle PJO, \triangle QJO$:

$$2r = (1 - r)^2 - r^2$$

Resolent l'equació:

$$r = \frac{1}{4}$$

$$\overline{OT} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

Siga $\overline{KM} = t$

$$\overline{PK} = \frac{1}{2} + t, \overline{QK} = \frac{1}{4} + t$$

Aplicant el teorema de Pitàgores als

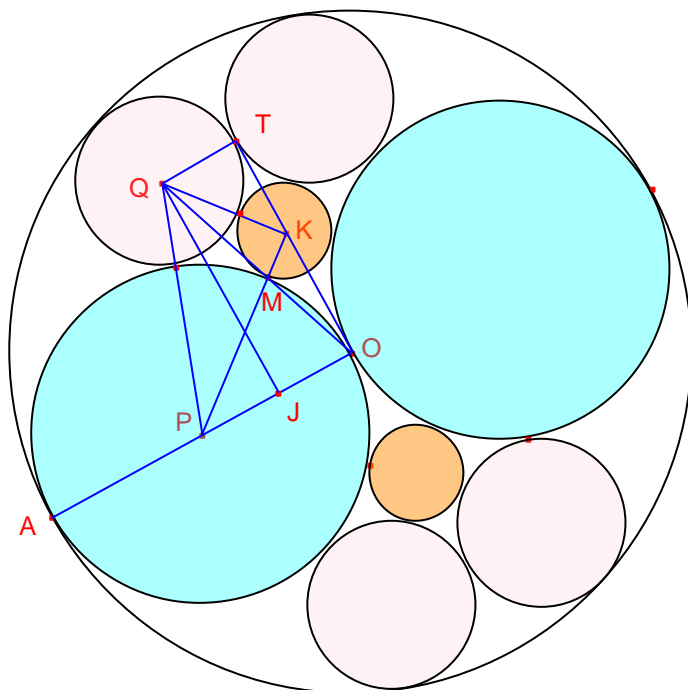
triangles rectangles $\triangle POK, \triangle QTK$:

$$\overline{OK} = \sqrt{t^2 + t}, \overline{TK} = \sqrt{t^2 + \frac{1}{2}t}$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} = \sqrt{t^2 + t} + \sqrt{t^2 + \frac{1}{2}t}$$

Resolent l'equació:

$$t = \frac{1}{7}$$

L'àrea ombrejada és:

$$S_{ombrejada} = 2 \cdot \pi \left(\frac{1}{2}\right)^2 + 4 \cdot \pi \left(\frac{1}{4}\right)^2 + 2 \cdot \pi \left(\frac{1}{7}\right)^2 = \frac{149}{196} \pi$$

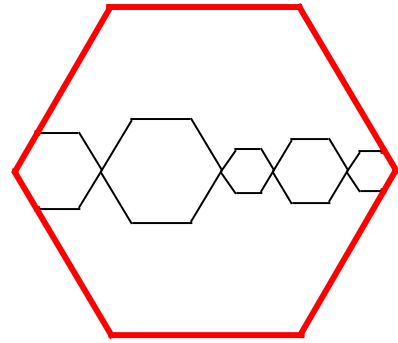
L'àrea total és:

$$S_{Total} = \pi$$

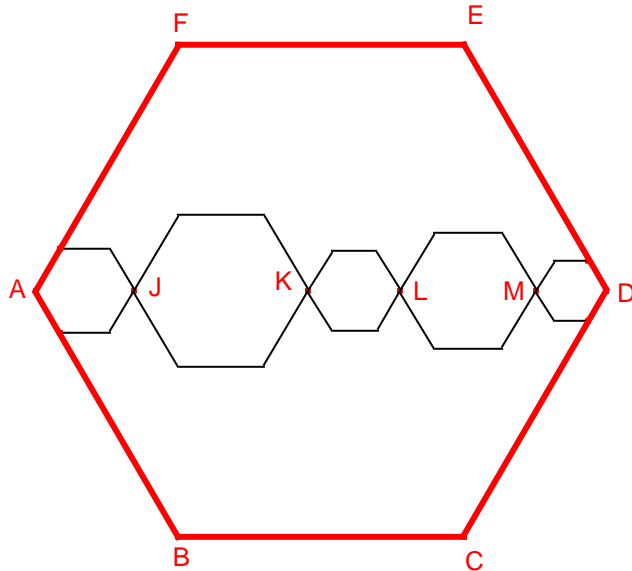
La proporció és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{Total}} = \frac{149}{196}$$

4772.- La figura està formada per sis hexàgons regulars.
 Si el perímetre de l'hexàgon regular exterior és 30,
 calculeu la suma dels perímetres de tots els cinc
 hexàgons interiors

Solució:

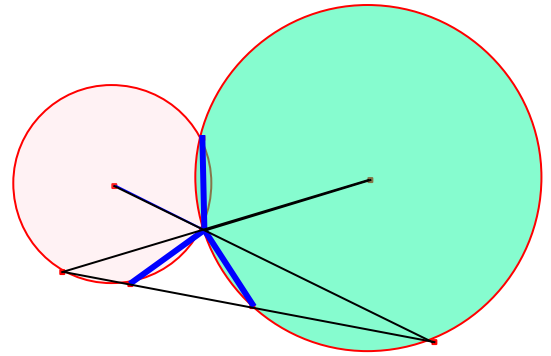

Siga l'hexàgon regular exterior $ABCDEF$ de perímetre 30.
 La diagonal major mesura $\overline{AD} = 10$

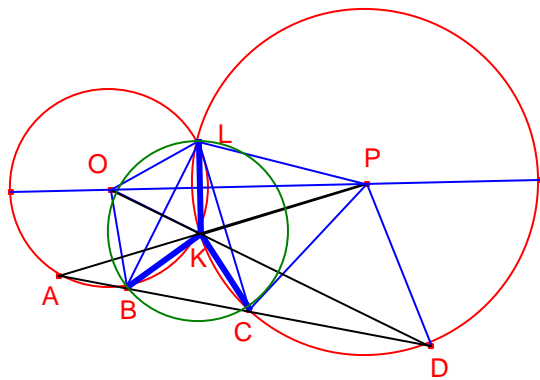
Siguen els hexàgons regulars de diagonals majors:
 $\overline{AJ} = 2a, \overline{JK} = 2b, \overline{KL} = 2c, \overline{LM} = 2d, \overline{MD} = 2e$
 $\overline{AD} = 10 = 2(a + b + c + d + e)$
 $a + b + c + d + e = 5$

La suma dels perímetres dels cinc hexàgons interior és:
 $P_{total} = 6a + 6b + 6c + 6d + 6e = 6(a + b + c + d + e) = 30$

4773.- La figura està formada per dues circumferències secants.
 Proveu que els tres segments blaus són iguals.

Solució:

$$\text{AngleBOK}=x$$

$$\text{AngleCPK}=y$$

$$\text{angleOKB}=\text{AngleOBK}=90^\circ-x/2$$

$$\text{AnglePCK}=\text{AnglePKC}=90^\circ-y/2$$

$$\text{AngleCAK}=x$$

$$\text{Angle BCK}=y$$

$$\text{AngleKBC}=180^\circ-(\text{AngleBOD}+\text{angleADO}+\text{AngleOBK})=90^\circ-(x+y)/2$$

$$\text{AngleKCB}=180^\circ-(\text{AngleAPC}+\text{anglePAD}+\text{AnglePCK})=90^\circ-(x+y)/2$$

$$\text{BK}=\text{CK}$$

$$\text{AngleBKC}=x+y$$

$$\text{AngleBLC}=(x+y)/2$$

L pertany a la circumferència centre K i radi $\text{KB}=\text{KC}$

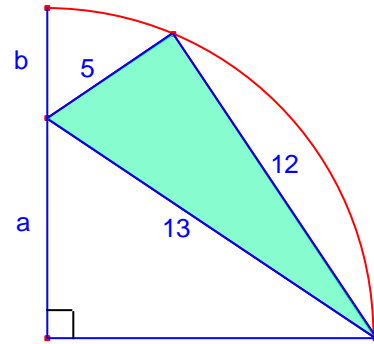
$$\text{KB}=\text{KC}=\text{KL}$$

4774.- Un quadrant té inscrit un triangle de costats

5, 12, 13

Calculeu la proporció:

$$\frac{a}{b}$$

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OD} = \overline{OA} = \overline{OC} = a + b$

Siga el triangle $\triangle ABC$ de costats $a = 13, b = 12, c = 5$

$$a^2 = b^2 + c^2$$

Aplicant el teorema invers de Pitàgores:

$$\angle BAC = 90^\circ$$

El quadrilàter $OCAB$ és inscriptible ja que té els angles oposats suplementaris.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$5(a + b) + 12a = 13(a + b)$$

Simplificant:

$$\frac{a}{b} = 2$$

Nota:

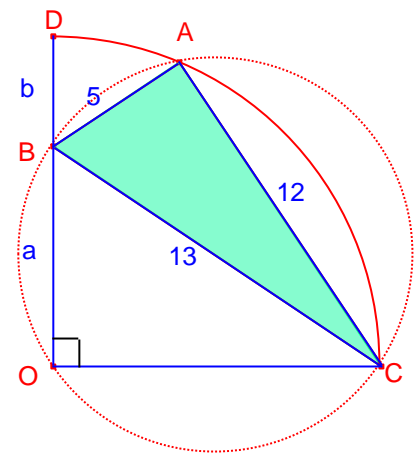
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle

$\triangle BOC$:

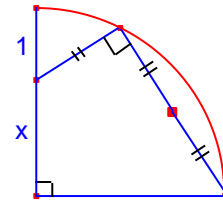
$$169 = a^2 + \left(\frac{3}{2}a\right)^2$$

Resolent l'equació:

$$a = 2\sqrt{13}, b = \sqrt{13}$$

4775.- En el quadrant de la figura, determineu la mesura del segment x

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OD} = \overline{OA} = \overline{AC} = 1 + x$

Siga $\overline{BC} = a, \overline{AB} = 2a$

Aplicant el teorema Pitàgores: al triangle rectangle $\triangle ABC$

$$\overline{AC} = a\sqrt{5}$$

El quadrilàter $OABC$ és inscriptible ja que té els angles oposats suplementaris.

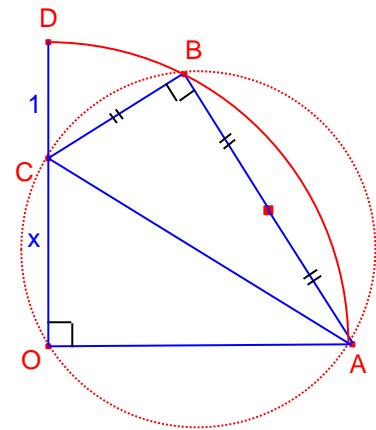
Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$a(1+x) + 2ax = (1+x)a\sqrt{5}$$

Simplificant:

$$(3 - \sqrt{5})x = \sqrt{5} - 1$$

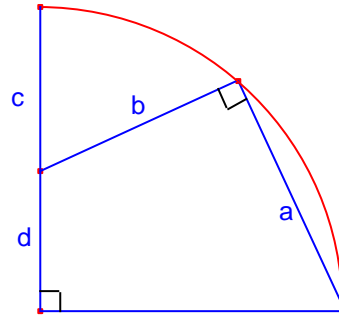
$$x = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

4776.- La figura està formada per un quadrant.

Calculeu el valor:

$$\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$$

Solució:

Siga $\frac{a}{b} = \frac{c}{d} = k$

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OD} = \overline{OA} = \overline{AC} = d(1 + k)$

Siga $\overline{BC} = b, \overline{AB} = kb$

Aplicant el teorema Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ABC$

$$\overline{AC} = b\sqrt{1 + k^2}$$

El quadrilàter $OCBA$ és inscriptible ja que té els angles oposats suplementaris.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$d(1 + k)b\sqrt{1 + k^2} = bd(1 + k) + bdk$$

Simplificant:

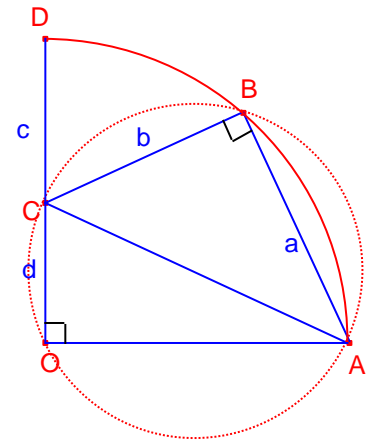
$$(1 + k)\sqrt{1 + k^2} = 1 + 2k$$

Elevant al quadrat i simplificant:

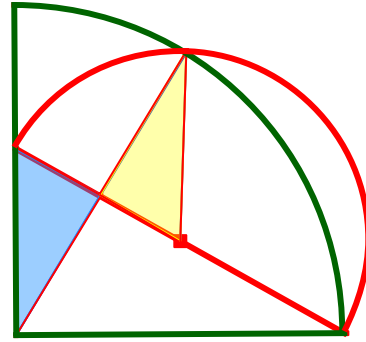
$$k^3 + 2k^2 - 2k - 2 = 0$$

Resolent l'equació amb ajut de la calculadora:

$$k \approx 1.170086487$$

4777.- La figura està formada per un quadrant i un semicercle.
 Calculeu la proporció entre les àrees del triangle blau i del triangle groc.

Solució:

$$\angle CBA = 90^\circ$$

Els triangles isòsceles $\triangle OBP$, $\triangle OAP$ són iguals.

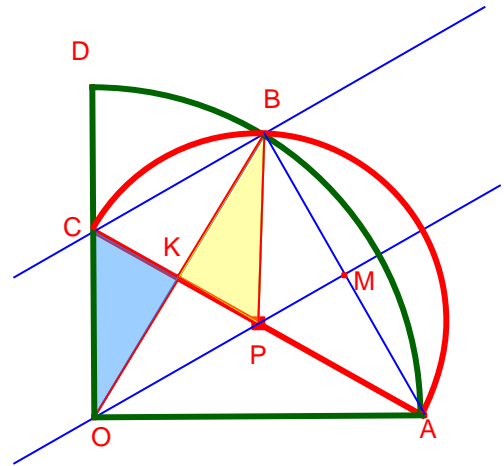
$$\angle BOP = \angle AOP$$

$\overline{OP}$, $\overline{BC}$ són perpendiculars a $\overline{AB}$

Les rectes BC , OP són paral·leles.

$OPBC$ és un trapezi, aleshores:

$$S_{OKC} = S_{KPB}$$

4778.- La figura està formada per un quadrat i dos triangles rectangles

Si la suma d'àrees $A + B$ és maximal calculeu la proporció:

$$\frac{A}{B}$$

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OD} = \overline{OA} = \overline{OC} = 1$

Siga $\overline{OC} = a, \overline{AB} = b, \overline{BC} = c$

Aplicant el teorema Pitàgores al triangle rectangle OAC

$$\overline{AC} = \sqrt{1 + a^2}$$

El quadrilàter $OABC$ és inscripible ja que té els angles oposats suplementaris.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$ab + c = \sqrt{1 + a^2}$$

Aplicant el teorema Pitàgores al triangle rectangle ABC

$$b^2 + c^2 = 1 + a^2$$

$$c = \sqrt{1 + a^2} - ab, b = \frac{2a\sqrt{1 + a^2}}{1 + a^2}$$

La suma d'àrees dels triangles OAC, ABC és:

$$A + B = \frac{1}{2}(a + bc) = \frac{1}{2} \frac{3a - a^3}{1 + a^2}$$

Considerem la funció àrea:

$$S(a) = \frac{1}{2} \frac{3a - a^3}{1 + a^2}, 0 \leq a \leq 1$$

$$S'(a) = \frac{1 - a^4 - 6a^2 + 3}{2(1 + a^2)^2}$$

$$S'(a) = 0 \text{ quan } a^2 = -3 + 2\sqrt{3}$$

$$S''(-3 + 2\sqrt{3}) < 0$$

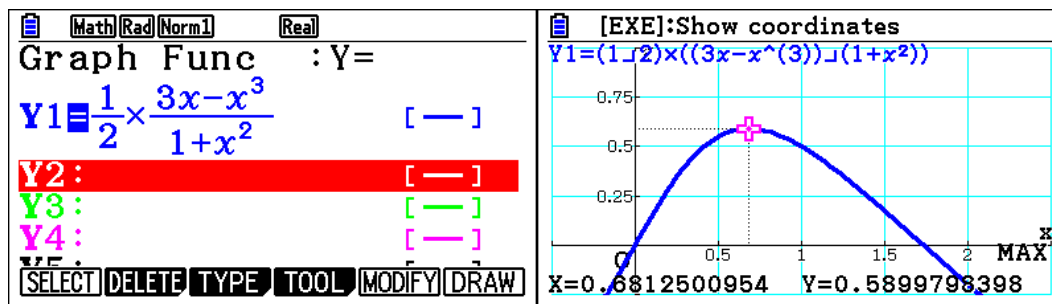
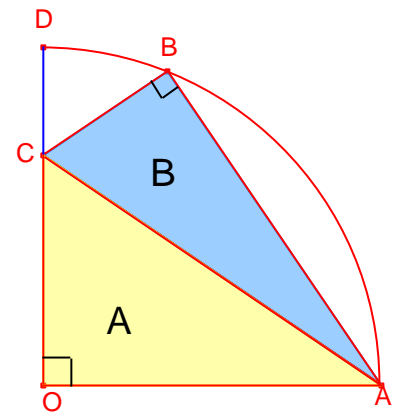
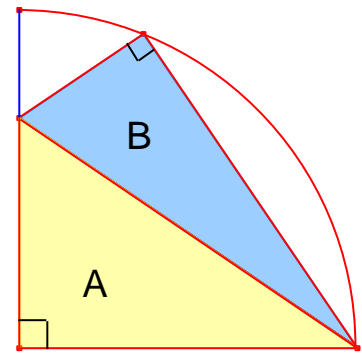
Calculem les àrees dels triangles OAC, ABC

$$A = S_{OAC} = \frac{1}{2}a$$

$$B = S_{ABC} = \frac{1}{2}bc = \frac{1}{2} \frac{2a - 2a^3}{1 + a^2}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{A}{B} = \frac{a(1 + a^2)}{2a - 2a^3} = \frac{1 + a^2}{2(1 - a^2)} = \frac{1 + \sqrt{3}}{2}$$

4779.- Un quadrant conté un triangle de costats 3, 4, 5.
 Calculeu la mesura $\sin \alpha$

Solució:

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OD} = \overline{OA} = \overline{AC} = r$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle OAC

$$\overline{OC} = \sqrt{25 - r^2}$$

El triangle ABC és rectangle, $B = 90^\circ$

El quadrilàter $OABC$ és inscripcible ja que té els angles oposats suplementaris.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$3r + 4\sqrt{25 - r^2} = 5r$$

$$2\sqrt{25 - r^2} = r$$

Elevant al quadrat:

$$100 - 4r^2 = r^2$$

Resolent l'equació:

$$r = 2\sqrt{5}$$

$$\overline{OC} = \sqrt{5}$$

Siga K la projecció de B sobre $\overline{OD}$

Siguen $\overline{CK} = x$, $\overline{KB} = y$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles OKB , CKB :

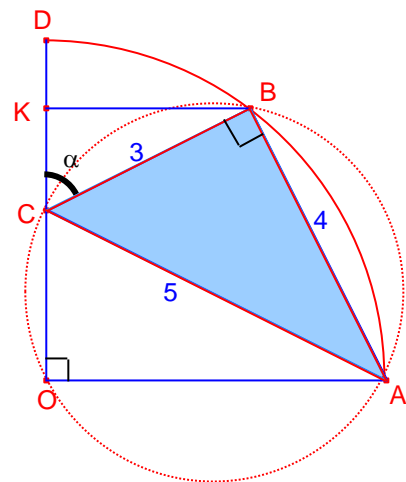
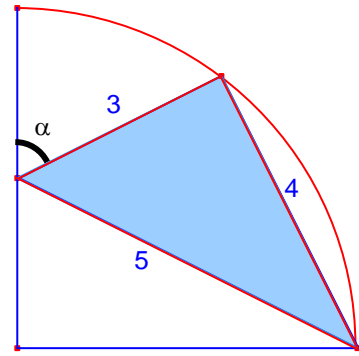
$$20 = (x + \sqrt{5})^2 + y^2$$

$$9 = x^2 + y^2$$

Resolent el sistema:

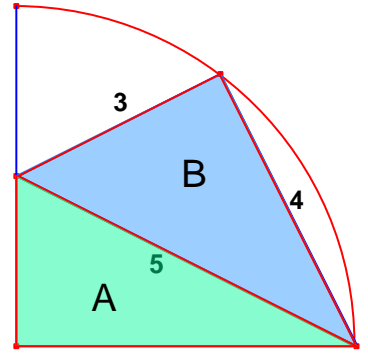
$$\begin{cases} x = \frac{3\sqrt{5}}{5} \\ y = \frac{6\sqrt{5}}{5} \end{cases}$$

$$\sin \alpha = \frac{y}{3} = \frac{2\sqrt{5}}{5}$$

4780.- Un quadrant conté dos triangles un d'ells de costats 3, 4, 5.
 Calculeu la proporció d'àrees:

$$\frac{A}{B}$$

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OD} = \overline{OA} = \overline{OC} = r$

pllicant el teorema Pitàgores al triangle rectangle OAC

$$\overline{OC} = \sqrt{25 - r^2}$$

El triangle ABC és rectangle, $B = 90^\circ$

El quadrilàter $OABC$ és inscriptible ja que té els angles oposats suplementaris.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$3r + 4\sqrt{25 - r^2} = 5r$$

$$2\sqrt{25 - r^2} = r$$

Elevant al quadrat:

$$100 - 4r^2 = r^2$$

Resolent l'equació:

$$r = 2\sqrt{5}$$

$$\overline{OC} = \sqrt{5}$$

L'àrea del triangle rectangle OAC és:

$$S_{OAC} = \frac{1}{2} \cdot 2\sqrt{5} \cdot \sqrt{5} = 5$$

L'àrea del triangle rectangle ABC és:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 3 \cdot 4 = 6$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{A}{B} = \frac{S_{OAC}}{S_{ABC}} = \frac{5}{6}$$

